

HDP TARIM PROGRAMI

GEREKÇE

Dünya büyük bir gıda krizi ve kıtlıkla karşı karşıya. Tarımsal girdi ve ürün fiyatları sürekli artış eğiliminde. Türkiye ise bir yandan yanlış tarım ve gıda politikaları nedeniyle, bir yandan bölgede tarımı son derece kötü etkileyen güvenlikçi politikalar sebebiyle, diğer yandan giderek derinleşen iklim krizinin etkileriyle gıda krizini daha şiddetli yaşıyor. Yaşanan durum yoksulları daha çok etkileyen, ekonomik, sosyal sonuçlar üretiyor, toplum sağlığını bozuyor. Diğer bir yandan tarımda yaygın biçimde kullanılan kimyasallar, GDO'lar tüm ekosistemi tehdit ediyor.

HDP yaşanmakta olan tarım ve gıda krizinin, ancak demokratik, halkçı, kamucu ve ekolojik bir program ve örgütlenmeyle aşılacağını vurgulamakta ve aşağıdaki programı karar altına almaktadır.

AMAÇLARIMIZ

HDP tarım programının amacı; kâr ve rant yerine toplumsal faydayı esas alan, üretici ve tüketicinin karşılıklı ilişkisi üzerine temellenen, gıda egemenliği, gıda güvenliği ve gıda güvencesi çerçevesinde, halkın yeterli, ucuz ve nitelikli gıdaya erişmesi için, ekolojiyle uyumlu, cinsiyete duyarlı, demokratik planlamacı ve kendi kendine yeten bir tarımsal üretimi sağlamaktır.

HDP bu amaca ulaşmak için, monokültüre, yoğun girdi (tarım kimyasalları, fosil yakıtlar, endüstriyel tohum, mekanizasyon) kullanımına ve az istihdama dayalı endüstriyel tarım uygulamaları yerine, polikültür esaslı, az girdi, yoğun istihdam ve binlerce yıllık yerel bilgi birikimine dayalı, biyoçeşitliliğe zarar vermeyen, doğayla barışık, kooperatifler ve sendikalarda örgütlenmiş küçük ölçekli tarımı kalkındırmayı bir zorunluluk olarak görür.

HDP kırsaldaki topraksız köylülerin ve toprağını kaybederek kentte yaşamak zorunda kalan kent yoksullarının tarımsal üretime devam edebilmeleri için devletçe topraklandırılmalarını ve desteklenmelerini savunur.

HDP, bitki ve hayvan üretiminin, birbirinin ayrılmaz parçaları olduğu esastan hareketle, gübre, yem, tohum gibi girdilerin bu bütünlük içinde, yerelden ve ekolojik temelli olarak sağlandığı, yerel tohumların ve yerel hayvan ırklarının üretimde esas alındığı, fosil yakıtlar

yerine alternatif enerji kaynaklarının kullanıldığı, su varlıklarının planlı kullanıldığı, biyoçeşitliliği destekleyen, ekolojik temelli bir tarımsal üretimi savunmaktadır.

HDP bu hedeflere bağlı olarak, tarımsal istihdamı arttırmak ve kırsal kalkınmayı sağlamakla beraber, tarımsal olarak kendi kendine yeterliliğimizi de sağlamanın ve önemli bir ihracat potansiyeli oluşturmanın önemini vurgular.

HDP, gıda krizinin tüm dünyayı tehdit ettiği ve tarımın stratejik öneminin giderek arttığı süreçte, Türkiye'nin artan nüfusuna, yeterli, nitelikli ve sağlıklı gıda sağlayabilmesinin, üreticinin emeğinin karşılığını aldığı bir refahı yakalayabilmesinin tek yolunun, uluslararası tarım tekellerinin tarımsal üretim üzerindeki hegemonyasının ortadan kaldırılması, üretici ve tüketicilerin örgütlenmesi olduğunu tespit eder.

HDP sonuç olarak yukarıda belirtilen biçimde polikültür esaslı, az girdi, yoğun istihdam ve binlerce yıllık yerel bilgi birikimine dayalı, ekolojik temelli, fosil yakıtlara dayalı olmayan tarımsal faaliyetlerin ve bir çıktı olarak ucuz ve nitelikli gıdaya ulaşma mücadelesinin, sınıflar mücadelesinin özgün bir alanı olduğu tespitinden yola çıkarak tarım ve gıda politikalarını oluşturur.

TARIMDA NEOLİBERAL DÖNÜŞÜM DURDURULMALIDIR

1. IMF, DB, DTÖ gibi uluslararası finans kuruluşlarının ülke tarımı üzerindeki hegemonyasına son verilecek, dikte ettikleri politikalar sebebiyle tam manasıyla tasfiye olma eşliğine gelmiş tarım, kamucu tedbirlerle yeniden yapılandırılacaktır.

2. Tarımsal üretim ve köylülük, piyasanın öngörülemezliğine ve piyasa ilişkilerinin belirleyiciliğine bırakılmayacak, kamusal bir bilinç ve toplumsal yarar hedefiyle tüm süreçler planlanacaktır.

3. Uluslararası sermayenin tarım ve gıda üretimini tekeline alma politikasının, tarladan tabağa kadar tüm süreçleri hedeflemekte olduğu göz önüne alınarak, tüm bu alanlarda kamusal içerikli yeni politikaların üretilmesi ve uygulanması sağlanacaktır.

4. Tarımı uluslararası sermayenin egemenliğine terk eden tüm politikalara karşı, özelleştirilen, görev tanımı değiştirilen ya da kapatılan tarımsal KİT'ler başta olmak üzere, (Yem Sanayii (YEMSAN), Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu (TSEK), Et ve Balık Kurumu (EBK), Orman Ürünleri Sanayi A.Ş. (ORÜS), Çay Kurumu (ÇAYKUR), Türkiye Gübre Sanayi Anonim Şirketi (TÜGSAS), İstanbul Gübre Sanayi Anonim

Şirketi (İGSAŞ) Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TŞFAŞ) Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), Türkiye Zirai Donatım Kurumu (TZDK) gibi kredi, girdi ve fiyat desteği sağlayan kurumlar kamulaştırılacak ya da yeniden kurulacak böylece girdi kalemlerinde dışa bağıllık ortadan kaldırılacaktır.

5. Çiftçiyi üretimden koparmaya yönelik Doğrudan Gelir Desteği biçimindeki destekler kaldırılacak, tarımsal destekleme politikalarına, azami kamusal faydayı sağlayacak, topraksız, yoksul köylülüğe ve küçük ölçekli çiftçiliğe pozitif ayrımcı politikalarla, kooperatifleşmeyi teşvik edecek biçimde ve ürün bazlı olarak ağırlık verilecektir.

6. Desteklemeler GSMH'nın en az %2'si oranında yapılacaktır.

7. Tarımsal üretim desteklemesi en az 5 yılı kapsayacak şekilde yapılacak böylece üreticiler gelecek üretimlerini planlayabileceklerdir.

8. Tarımsal destekler bir defada ve üretim faaliyeti için en uygun olan dönemde yapılacaktır.

9. GDO'lu ve hibrit tohumların kullanımına izin verilmeyecek, atalık tohum kullanımının özendirilmesi ve desteklenmesi ile uluslararası tohum tekellerine bağımlılığın önüne geçilecektir.

10. Tarımsal ürünlerin ihracatı ve ithalatı kamu yararı gözetilerek yapılacak, yüksek kâr getirisi sebebiyle halkın kaliteli ürüne ulaşımını engelleyen ihracat politikalarına veya ithal edilen ürünün yerli üretimi baskılamasına izin verilmeyecektir.

11. Hiç üretim yapılmamış veya üretimin terkedildiği topraklar tarımsal üretime kazandırılacaktır.

12. Üretimde fosil yakıtlara karşı yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı desteklenecek, küçük ve orta ölçekli tarımsal üretim için gerekli enerji ve sudan ücret alınmayacaktır.

SAVAŞ POLİTİKALARI TARIMI DA VURUYOR

13. Tarımda sürdürülen neoliberal tasfiye politikalarına ek olarak üç binden fazla köyün yakılması, tarımsal üretken nüfusun büyük kentlere göç etmekle, mevsimlik işçi olmak arasında bir seçime zorlanması, mera, yayla ve kışla yasaklarının sürmesi, güvenlik barajları ve HES'lerle tarım alanlarının tasfiye edilmesi ve orman yangınları sonucu Kürdistan'da tarım derin bir krize sürüklenmiştir. Kayyım gaspları ile yerel yönetimlerce desteklenen tarımsal

çalışmalar kesintiye uğratılmıştır. Kürt sorununda barış ve demokratik çözüm sağlanmadan ne bölgede ne de Türkiye’de tarımsal yeterliliğin sağlanması söz konusudur.

14. Kürt sorununun demokratik çözümünün sağlanmasıyla birlikte, mera ve yayla yasakları başta olmak üzere üretimin ve örgütlenmenin önündeki her türlü güvenlikçi engel ortadan kaldırılacaktır.

15. Kürdistan’da gerek geçmişte köyü yakıldığı için kırsaldan ayrılmak zorunda kalmış olan, gerekse de süren savaş ve çatışma ortamından kaynaklı kırsalı terk eden yoksul köylülerin tekrar köylerine dönmelerini sağlamak için altyapı çalışmalarına başlanacak, mera ve yayla yasakları kaldırılacak, köye dönüş ve tarımsal üretim teşvik edilecek ve yaşanan maddi kayıplar devlet tarafından karşılanacaktır.

16. Bölgede mera hayvancılığı başta olmak üzere bitki tarımı, kümes hayvancılığı, balıkçılık, arıcılık gibi tarımsal faaliyetler pozitif ayrımcı politikalarla desteklenecektir. Üretim kooperatifleri eliyle yapılacak, kooperatifler desteklenecek, ürünlerin iç ve dış pazarlarda değerlendirilebilmesi için gerekli destekler sağlanacaktır.

17. Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskı ve engellemeler sebebiyle unutulmaya yüz tutmuş olan, tarımsal üretim biçimleri, tıbbi ve aromatik bitkiler, yerel atalık tohumlar, yerelde kültüre alınmış veya alınmamış bitkiler üzerinde bilimsel çalışmalara başlanacaktır.

18. GAP bitirilecek, demokratik planlamacı, kamucu bir akılla ve tüm üreticilerin eşit yararlanacağı biçimde kamuca işletilecektir. GAP bölgesinde endüstriyel tarım tekellerinin monokültür dayatmasına son verilecek, aşırı ve plansız sulama ile hem su varlıklarının tükenmesinin hem de toprağın çoraklaşmasının önüne geçmek için çalışmalara başlanacaktır.

19. Bölgede elektrik dağıtımını yapan şirketler kamulaştırılacak, küçük ve orta ölçekli üreticilere su ücretsiz verilecektir.

GIDA EGEMENLİĞİ KORUNMALI VE TARIM ÜRÜNLERİNİN İTHALAT VE İHRACATINDA KAMU YARARI GÖZETİLMELİDİR

20. Gıdaya erişim temel bir insan hakkıdır bu sebeple, ucuz, nitelikli gıdaya ulaşım hakkı devlet güvencesindedir.

21. Gıda egemenliğinin sağlanması için, uluslararası sermayenin hegemonyasına karşı tedbirler geliştirilecek, gıdanın üretenin ve tüketenin egemenliğinde olmasını sağlamak için

Üretici, girdiler ve pazar açısından desteklenecek, aracarn ortadan kaldrldğı koşullarda tüketicinin de ucuz ve nitelikli besine ulaşması sağlanacaktır.

22. Ulusal boyutta faaliyet gösteren market zincirlerine snrlamalar getirilerek kooperatifler ve küçük ölçekli üreticilerce, yerelde üretimi yapılan gıdaların üretimi ve pazarlanması desteklenecektir.

23. Tüketicilerin yerelde kurdukları kooperatifler, gıda toplulukları, Toplum Destekli Tarım uygulamaları, agroekolojik üreticiler, kent bahçeleri, ekolojik köy çalışmaları vb. desteklenecektir.

24. Çok uluslu tarım ve gıda tekellerinin dayattığı üretim ve tüketim kalıplarına karşı, alternatif gıda ve tarım uygulamalarını içeren, ilk öğretime yönelik tarım ve gıda dersleri zorunlu olacak, ayrıca tüm ilköğretimde öğrencilerin üretim yaptığı okul bahçelerinin kurulması sağlanacaktır.

AKTERNATF GIDA VE TARIM İÇİN KÜÇÜK LEKLI İFTILIK VE KOOPERATİFLER DERSTEKLENMELİDİR

25. Türkiye’de tarımsal emek gücünün en büyük sorunu rgtszlğdr. Sermayenin bütün süreçleri belirlediği, üretici ve tüketicinin sermaye karşısında yalnızlatırldğı statüko, diğer örgütlenme biçimlerini reddetmemekle birlikte ilk etapta kooperatiflerle açılacaktır.

26.  bakanlığın uhdesindeki üç ayrı kooperatifler kanunu, demokratik ve kamucu temelde tek kanun olarak yeniden kaleme alınacak ve bir Kooperatifler Bakanlığı kurulacaktır.

27. Üretici köylü sendikaları yasağı çıkarılacak ve köylü sendikalarının örgütlenmesinin önündeki engeller kaldırılacaktır.

28. Dünya nüfusunun yaklaşık %80’ini doyuran “Küçük lekli çiftçilik”, biyo çeşitliliğin ve kırsal sosyal dokunun korunması ve üretici tketiciliin aracısız sürdürülebilmesi için desteklenecek, ülke tarımının geleceğinin endüstriyel tarımda değil küçük ölçekli çiftçilikte olduğu bilinciyle politikalar belirlenecektir.

29. Küçük lekli çiftçilerin (bitki yetiştiriciliği, hayvancılık, balclık, arıcılık, ipek böcekçiliği vb.) kooperatiflerde örgütlenmesi için teşvikler sağlanacaktır. Kooperatiflerde örgütlenen üreticilerin kullandığı girdilerden KDV ve TV alınmayacaktır. Kooperatiflerin işledikleri veya

ürettikleri malların vergileri düşürülecektir. Ürün fiyatları kooperatiflerle birlikte belirlenecektir.

30. Kooperatiflerin depolama, soğutma ve taşıma sistemi kurmaları desteklenecektir.

31. Kooperatifler üreticiye bilimsel ve teknik destek sağlayacak biçimde yapılandırılacaktır. Üreticilerin eğitimi, araç gereç temini kooperatifler eliyle sağlanacaktır.

32. Ürünün piyasaya sunulması da tüketim kooperatifleri eliyle gerçekleştirilecektir. Böylece hem üreticinin hem de tüketicinin kazandığı bir üretim tüketim döngüsü sağlanacaktır.

33. Kooperatiflerin kredi ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için bir Kooperatifler Bankası kurulacak, Tarım Kredi Kooperatifleri üreticinin ihtiyaçları ve katılımları temelinde yeniden yapılandırılacaktır.

34. Çiftçilik yapan kadınlar, gençler ve engelliler, pozitif ayrımcı politikalarla desteklenecek, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri eksiksiz olarak alınacaktır.

35. Bütün tarımsal havzalarda, ürün deseni dikkate alınarak, bilimsel yol ve yöntemlerle üretim ve araştırmalar yapan üretim çiftlikleri kurulacak, bu çiftlikler aynı zamanda on yıllardır tasfiye edilen tarımsal üretici nüfusu politeknik bir perspektifle eğitmek ve yeniden üretime kazandırmak için okul vazifesi görecektir.

HAYVANCILIKTA İTHALATA SON VERİLMELİDİR

36. Hayvancılıkta ithalatçı politikalar, yerli üreticileri zor durumda bırakmıştır. Bu sebeple hayvancılıkta yerli üretim esas alınacak, koyun başta olmak üzere küçükbaş hayvancılık ve ağırlıklı olarak yerli ırklara dayalı bir büyükbaş hayvancılık politikası takip edilecek ve bu çalışmalar teşvik kapsamına alınacaktır.

37. Hayvan sayısının arttırılması, buzağı ve kuzu-oğlak ölümlerinin en az seviyeye çekilmesi, hayvanların döl tutma sorunlarının ortadan kaldırılması ve hastalıktan ölümlerin önlenmesi için Koruyucu Veteriner Hekimlik uygulaması başlatılacaktır.

38. Mera ve yayla yasakları kaldırılacak, meraların her ne sebeple olursa olsun amaç dışı kullanılması engellenecek, var olan meralar ıslah edilecek ve etkin kullanılacak, büyükşehir yasası lağvedilecek, doğal otlak ve meralarda yetiştirilmeye daha uygun olan başta küçükbaş hayvancılık olmak üzere meraya dayalı hayvancılık desteklenecektir.

39.Hayvancılığın en temel girdisi olan yem maliyetinin düşürülmesi için yem bitkilerinin üretimi arttırılacaktır. Yemde ithalatçı politikalar yeni kurulacak KİT'lerle ortadan kaldırılacak ve kendi kendine yeterli bir yem politikası oluşturulacaktır.

40.Küçük ölçekli üreticilerin en az 10-20 baş hayvan sahibi olması sağlanacak ve bu işletmelere 1 adet süt soğutma tankı desteği verilecektir. Böylece kırsaldaki işletmelerin ayakta kalması ve kırsaldan göçün önlenmesine önemli bir katkı sunacaktır.

41.Hayvansal üretimin önemli bir sorunu olan çoban eksikliği probleminin çözümünde kooperatifle iş birliği içinde, çobanların eğitimini önceleyen bir politik yaklaşım izlenecek ve çobanların sigorta primlerine destek sağlanacaktır.

42.Kümes hayvancılığı, arıcılık, ipek böcekçiliği, gibi tarımsal faaliyetler ve bu faaliyetlere dayalı gıda üretimi desteklenecektir.

43.Balık rezervlerini koruyucu ve geliştirici önlemler alınacak, balık rezervlerinin tükenmesine neden olan kirlilik ve ekosisteme zarar veren avcılık usulleri ile mücadele edilecek, denizlerin beslenmesini sağlayan akarsular üzerindeki HES projeleri iptal edilecektir.

44. Endüstriyel balıkçılığa karşı küçük ölçekli kıyı balıkçılığı desteklenecektir.

TOPRAK KORUNMALIDIR

45.Üretim yapmak isteyen topraksız veya yoksul köylüye kullanım koşuluyla hazine arazilerinden, mayından arındırılmış alanlardan ve orman vasfını kaybetmiş bölgelerden toprak verilecek, üretim için kooperatifler eliyle maddi ve bilimsel destekler sunulacaktır.

46.Tarım topraklarının inşaat başta olmak üzere tarım dışı herhangi bir sebeple kullanılması önlenecek, toprakların erozyon veya kirlilik sebebiyle kaybı ve tarım topraklarının her ne amaçla olursa olsun uluslararası sermayenin müdahalesine açılması engellenecek, Tarımsal SİT (tarım toprakları ve meralar başta olmak üzere) kanunu çıkarılacaktır.

47.“ÇED olumlu”, “ÇED gerekli değildir” kararları yeniden gözden geçirilecek tarım alanlarının, güneş enerji santralleri, maden sahaları ve atık depo sahaları olarak kullanılması engellenecektir.

48. Tarım topraklarının nadasa bırakılması yerine, Nohut ve Mercimek gibi toprağı zenginleştiren ürünler ile münavebeli ekim yöntemlerinin uygulanması teşvik edilecektir. Bu şekilde her yıl Nadas'a bırakılan 40 milyon dönüm arazi işlenmiş olacaktır.

49. Ülkemizin en önemli toprak kaybı sebeplerinden biri olan erozyonla mücadele çalışmaları etkinleştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.

SU TİCARİ BİR META DEĞİLDİR

50. Suyun ticarileşmesinin önüne geçilecek, tüm canlıların ihtiyacı olan suyun kâr amacıyla ulusal ve uluslararası şirketlere devri engellenecek, devredilmiş su varlığı geri alınacaktır.

51. Su varlıklarının hatalı kullanımının önüne geçilecek, sulama birlikleri bilimsel esaslarla ve demokratik bir içerikle kooperatifler biçiminde yeniden yapılandırılacak, üretimde su potansiyeline göre ürün deseni belirlenecek, belirlenen ürün desenine göre de sulama tekniğı kullanılacaktır.

52. Akiferlere zarar veren her türlü endüstriyel ve tarımsal üretim engellenecek, yer üstü su kaynaklarının olduğu gibi akiferlerin envanteri çıkarılarak düzenli olarak kontrolleri kamu eliyle gerçekleştirilecektir.

53. Küçük ve orta ölçekli üreticilere su ücretsiz olarak ulaştırılacaktır.

MEVSİMLİK İŞÇİLERİN HAKLARINI KORUYACAK BİR SİSTEM GELİŞTİRİLMELİDİR

54. Kırsalda sürdüreceğimiz tarımsal yeniden yapılanma çalışmaları sayesinde (topraksız köylüye toprak, küçük ölçekli tarıma destek vb.) kırsal istihdam artışı sağlanacak böylece mevsimlik (geçici) tarım işçilerinin kendi yaşam alanlarında çalışmasının imkânı oluşturulacaktır.

55. Halen kırsalda yaşayan veya kentlere göç etmiş olan, topraksız veya az topraklı oldukları için mevsimlik tarım işçiliğı yapmak zorunda kalan üreticilere, tarımsal üretim yapmaları şartıyla toprak verilecek ve üretimleri desteklenecektir.

56. Çalışmak için başka bölgelere giden (Kürt illerinden batıya) veya başka ülkelerden gelen mevsimlik işçilerin (Gürcistan, Suriye, Azerbaycan vb.) yoğun emek sömürüsüne ve ırkçı ön yargı ve saldırılara karşı korunmaları ve insanlık onuruna yakışır bir biçimde çalışmaları (yolculuk, barınma, sağlık, eğitim ve çalışma koşulları vb.) için önlemler alınacaktır.

57.Başta mevsimlik işçiler olmak üzere tarımda başkalarının nam ve hesabına çalışan tarım işçilerinin haklarını düzenleyen bir yasal mevzuat oluşturulacaktır. Geçici veya sürekli tarım işçilerinin sendikalarda örgütlenmesinin önündeki engeller kaldırılacaktır.

58.Bu işçilerin ücretleri her yıl sendikal örgütlerinin katılımcısı ve eşit haklı söz sahibi olduğu TİS tarafından belirlenecektir.

TARIM VE HAYVANCILIKTA AR-GE ÇALIŞMALARI DESTEKLENMELİDİR

59.Tarımda Ar-Ge çalışmalarına ağırlık verilecek ve bu çalışmalar kamusal bir bilinçle ve endüstriyel tarım yerine küçük ölçekli, yerel çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi perspektifiyle yapılacak, çok uluslu şirketlerin ya da onların ülke içindeki temsilcilerinin yerel biyoçeşitliliği gasp etmesine ve ticari bir meta haline dönüştürmesine izin verilmeyecektir.

60.TİGEM kamusal bir anlayışla yeniden yapılandırılacak, bölgesel araştırma enstitüleri kurulacak ve bitki ve hayvan tohumları kooperatiflere kar gözetilmeksizin verilecektir.

61.Tarım Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarca üreticilere danışmanlık hizmetleri bedelsiz verilecek, üreticilerin verilen danışmanlık hizmetleri doğrultusunda üretim yapması desteklerden yararlanmasının ön koşulu sayılacaktır.

EKOLOJİYE UYGUN TARIMSAL ÜRETİM BİÇİMLERİ DESTEKLENECEKTİR

62. Kadim Anadolu ve Mezopotamya'nın tarımsal üretim bilgisinin yeniden canlandırılması için çalışmalar yapılacaktır.

63. tarımsal üretimde endüstriyel tohum yerine atalık tohum kullanımı, kimyasal gübre yerine münavebeli ekim, hayvansal ve kompost gübre kullanımı, zararlılarla pestisitlerle mücadele yerine doğal mücadele yöntemleri, yabancı ırklar yerine hastalıklara dirençli, ticari yem ihtiyacı çok daha düşük olan hayvan ırklarının üretilmesi desteklenecektir.

64. Kimyasallara ve yüksek girdiye dayalı endüstriyel tarımın yerini tedrici olarak alacak olan agroekolojik üretim için, Agroekolojik tarım programı ve eylem planı hazırlanacak ve yürürlüğe konulacaktır.

65. Yaygın kimyasal kullanımı sebebiyle hasar görmüş veya organik niteliğini yitirmiş tarım topraklarının envanteri çıkarılarak derhal onarıcı tarım uygulamalarına başlanacaktır.

66. Tarımda pestisitlerin, kimyasal gübre ve GDO'ların kullanımının yasaklanması programı hayata geçirilecektir.

67. Agroekolojik tarımsal üretim ARGE alışmaları desteklenecektir.

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ ÇİFTÇİLERİN BORÇLARI SİLİNECEKTİR

68.Koperatifler Bankası bir tarımsal ihtisas bankası olarak, kamusal bir perspektifle kurulacak, faaliyet alanı bitkisel üretim, hayvancılık, balıkçılık, ipek böcekçiliği, arıcılık ve bunlara bağlı gıda üretim sektörlerine hizmet sunar biçimde sınırlandırılacaktır.

69.Borcunu ödeyemeyen küçük ve orta ölçekli üreticilerin borçları silinecek, ödeme güçlüğü içinde olan üreticinin borcu faizsiz olarak yeniden yapılandırılacak ve faiz oranları üreticiye yük olmayacak düzeye çekilecektir.

70.Borcunu ödeyememiş olması sebebiyle banka ve finans kuruluşlarının, üreticinin toprağına ve diğer üretim araçlarına el koymasını engellenecek, el koyduğu topraklar ve üretim araçları üreticiye iade edilecektir.